

ΝΕΚΡΟΠΟΛΗ ΔΙΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το νεκροταφείο του αρχαίου Δίου εκτείνεται έξω από το τείχος της αρχαίας πόλης, βόρεια και δυτικά, αργότερα και νότια, καταλαμβάνοντας το μεγαλύτερο μέρος της Καρίτσας.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η θέση της αρχαίας νεκρόπολης εντοπίστηκε από τον Γεώργιο Σωτηριάδη χάρη στις έρευνες που πραγματοποίησε στην περιοχή με δαπάνες της Αρχαιολογικής Εταιρείας το 1929. Έκτοτε η θέση ανασκάπτεται από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης με εξαίρεση την δεκαετία του 1980, όταν οι ανασκαφές ετέθησαν υπό την αιγίδα της Αρχαιολογικής Εταιρείας.

ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Το μεγαλύτερο μέρος της νεκρόπολης καλύπτεται από το χωριό Καρίτσα και τα αγροτεμάχια που φτάνουν στο βόρειο τείχος του Δίου. Μέρος των ταφικών μνημείων, ιδίως των βωμών, ξαναχρησιμοποιήθηκε για το χτίσιμο του τείχους στο β' μισό του 3ου αιώνα μ.Χ., όταν απειλήθηκε το Δίον, όπως και άλλες ελληνικές πόλεις από τους βαρβάρους.

Στα πρωϊμότερα δείγματα χρήσης του βόρειου νεκροταφείου ανήκουν μια εντοιχισμένη ταφική στήλη με παράσταση νεαρής κοπέλας, η οποία χρονολογείται στα μέσα 5ου αι. π.Χ. Στην ίδια περιοχή ανακάλυψε πεσσός με το όνομα Θεοτίμου Παρμενίωνος του τέλους του 5ου αι. π.Χ., καθώς και καλυβίτες τάφοι μέσα σε περιβόλους από ξερολιθιά που εντάσσονται στον 4ο αι. π.Χ. Δεν λείπουν, βέβαια, τάφοι μακεδονικοί (βλ. *αντίστοιχα λήμματα*) ή τάφοι ελληνιστικών και αυτοκρατορικών χρόνων (**Φωτ. 1**).

Πυκνό πρώιμο χριστιανικό νεκροταφείο βρέθηκε έξω από το νότιο τείχος με το οποίο πιθανώς συνδέεται και η εκτός των τειχών παλαιοχριστιανική βασιλική του 4ου ή 5ου αι. μ.Χ. (βλ. *σχετικό λήμμα*).

ΣΥΝΟΨΗ

Το νεκροταφείο του αρχαίου Δίου εκτείνεται έξω από το τείχος της αρχαίας πόλης, βόρεια και δυτικά, αργότερα και νότια, καταλαμβάνοντας το μεγαλύτερο μέρος της Καρίτσας.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γενική

Δ. Παντερμαλής, *ΑΔ* 30 1975 (1983), Χρονικά Β2, 251–254.

Στεφανίδου – Τιβερίου, *Επιτύμβια στήλη από το Δίον Πιερίας, ΑΔ* 30, 1975 (1978) (Μελέτες), 35–43.

Θ. Στεφανίδου – Τιβερίου, *Επιτάφια Μνημεία του Δίου*, σε: *Οι αρχαιολόγοι μιλούν για την Πιερία, Καλοκαίρι 1985*, Θεσσαλονίκη 1986, 23 –32 .

Δ. Παντερμαλής, Η νεκρόπολη του Δίου, *Αρχαιολογία* 33, 1989, 35 – 39.

Δ. Παντερμαλής, *Ανασκαφή του Δίου κατά το 1994 και το ανάγλυφο της νάβλας, ΑΕΜΘ* 8, 1994 (1998), 131 – 136.

Δ. Παντερμαλής, Δίον. Η δεκαετία των ανασκαφών 1987 – 1997, *ΑΕΜΘ* 10 Α, 1996 (1997), 205 – 214.

Δ. Παντερμαλής, Διέων Ύαλα Σκεύη, *ΑΕΜΘ* 15, 2001 (2003), 347 – 354.

Π. Παπαγεωργίου, Μια ξακουστή γιατρός στο αρχαίο Δίον, σε: *νάματα. Τιμητικός τόμος για τον καθηγητή Δημήτριο Παντερμαλή*, (Θεσσαλονίκη 2011), 250 – 256.

Έρευνες Αρχαιολογικής Εταιρείας

Γ. Σωτηριάδης, Ανασκαφή Δίου Μακεδονίας, *ΠΑΕ* 1929, 75.

Γ. Σωτηριάδης, Ανασκαφή Δίου Μακεδονίας, *ΠΑΕ* 1930, 51

Γ. Σωτηριάδης, Ανασκαφή Δίου Μακεδονίας, *ΠΑΕ* 1931, 44.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

Φωτ. 1: Επιτύμβια στήλη ρωμαϊκών χρόνων (*ΠΑΕ* 1931, 44, εικ. 1)

Ευαγγελία Γεωργίου